

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.002.03.2015
P/15/044

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 87, F +48 22 444 56 98
kps@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/044. Świadczenie pomocy osobom starszym przez gminy i powiaty.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontrolerzy	1. Marcin Grabowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92599 z dnia 2 czerwca 2015 r. 2. Piotr Narel, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92598 z dnia 2 czerwca 2015 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-2)</p>
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, ul. Jagiellońska 17, 40-032, Katowice, zwany dalej również w skrócie MOPS lub Ośrodkiem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Anna Trepka, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 3)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą. Realizując zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej², Ośrodek zapewnił w latach 2012-2014 pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym, zatrudniając w tym celu wymaganą liczbę pracowników socjalnych posiadających odpowiednie kwalifikacje. Na terenie Katowic dostępne były formy pomocy, wskazane w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej. Zainteresowanym zapewniono dostęp do usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania lub w dziewięciu dziennych domach pomocy. Osoby, które wymagały całodobowej opieki, umieszczano w jednym z dwóch domów pomocy społecznej na terenie Katowic, domach na terenie innych gmin, bądź w – dysponującym 8 miejscami – rodzinnym domu pomocy. Dla osób potrzebujących jedynie wsparcia w codziennym funkcjonowaniu przyznawano pobyt w jednym z trzech mieszkań chronionych, mogących pomieścić 21 osób. Sporadyczne przypadki decyzji odmownych uzasadniono względami merytorycznymi, a nie ograniczeniami finansowymi. Dodać należy, że w kwietniu 2014 r. na terenie miasta Katowice podjął działalność nowy dom pomocy społecznej „Senior Residence”, prowadzony przez Fundację Laurentis. Część miejsc (55 z ogólnej liczby 97) przewidziano dla osób starszych z terenu Katowic.

Część form pomocy osobom starszym (świadczenie usług opiekuńczych, prowadzenie dziennych domów pomocy i mieszkań chronionych) zlecane było podmiotom zewnętrznym. Wykonawców usług wyłoniono w drodze dziewięciu postępowań prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych³. W Ośrodku opracowano kompleksowe procedury wewnętrzne dotyczące poszczególnych form pomocy społecznej.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę na brak działań zmierzających do dostosowania *Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* o elementy wymagane przez art. 16b ustawy o pomocy społecznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dostępność opieki zastępczej w miejscu zamieszkania, w tym realizacja zadań w zakresie rozwoju systemu usług opiekuńczych

Opis stanu faktycznego

1. Ośrodek, jako samodzielna jednostka budżetowa miasta Katowice, prowadzi działalność pod nadzorem Prezydenta Miasta Katowice. Miasto Katowice, liczyło w latach 2012-2014 odpowiednio 300,3; 296,5 i 293,3 tys. mieszkańców. Z różnych form pomocy społecznej korzystało odpowiednio w tych latach 12.247, 12.014 i 11.377 osób.

(akta kontroli str. 4-107, 395-532)

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według wskazanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.

³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).

2. Ośrodek w latach 2012-2014 zatrudniał odpowiednio 162, 160 i 162 pracowników socjalnych, co oznacza, że zostały spełnione warunki określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. Na jednego pracownika socjalnego przypadało w tych latach mniej niż 2 tys. mieszkańców (1.854, 1.853 i 1.810). Wszyscy pracownicy socjalni prowadzący sprawy objęte kontrolą posiadali wymagane kwalifikacje, określone w art. 116 ww. ustawy.

(akta kontroli str.856-869, 898-912, 1436)

3. Informowanie o dostępnych formach pomocy odbywała się w drodze: bezpośrednich kontaktów pracowników socjalnych z osobami zainteresowanymi. Rozpowszechniano też ulotki informacyjne, zamieszczano ogłoszenia na tablicach informacyjnych i na stronie internetowej MOPS.

(akta kontroli str.612-626)

4. Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych. Za realizację tego zadania, zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 26 lit. f regulaminu organizacyjnego, był odpowiedzialny MOPS⁴. W badanym okresie obowiązywała *Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych*⁵. Strategia opracowana została w 2004 r., tj. w roku wejścia w życie ustawy o pomocy społecznej. Zawierała m.in. wskazanie problemu, celu strategicznego i celów szczegółowych oraz elementów systemu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. W 2011 r. wszedł w życie art. 16b ustawy o pomocy społecznej, określający wymogi, jakie musi spełniać strategia (powinna ona zwiierać diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określać kierunki niezbędnych działań i sposoby ich realizacji, a także ramy finansowe i wskaźniki realizacji działań⁶).

(akta kontroli str. 44-48, 62-75, 108-148, 855)

W dniu 30 kwietnia 2014 r. Ośrodek zawarł umowę z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach na opracowanie nowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, spełniającej wymogi odnoszące się do struktury tego dokumentu. Zamawiający dokonał protokolarnego odbioru opracowania w dniu 18 grudnia 2014 r. Opracowanie pn. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2015-2025* zostało następnie przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, celem dalszych uzgodnień międzywydziałowych. Do dnia zakończenia kontroli trwały prace mające na celu nadanie ostatecznego kształtu strategii, przed przekazaniem jej do Rady Miasta Katowice.

Projekt nowej strategii zawiera elementy wskazane w art. 16b ustawy o pomocy społecznej. Zidentyfikowano niekorzystne tendencje demograficzne (starzenie się mieszkańców Katowic) i zaproponowano działania mające tym tendencjom przeciwdziałać. Najwyższa Izba Kontroli zauważa jednak, że zarówno działania jak i wskaźniki ich realizacji zaprezentowano w dwóch odrębnych zestawieniach tabelarycznych. W konsekwencji utrudnia to w znaczącym stopniu określenie, który wskaźnik opisuje realizację danego działania. Projektowany dokument nie rozstrzyga też w sposób jednoznaczny, jaki podmiot powinien dokonywać ewaluacji realizacji strategii.

(akta kontroli str. 612-626, 842-854, 1437-1587)

5. Dyrektor Ośrodka corocznie przedstawiał Urzędowi Miasta Katowice potrzeby w zakresie pomocy społecznej w projektach planów finansowych na kolejne lata. Potrzeby były przekazywane wraz z corocznymi *Sprawozdaniem z działalności Ośrodka* i stanowiły podstawę do opracowania i wdrożenia przez Radę Miasta lokalnych programów pomocy społecznej, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej. Na terenie Katowice realizowane były następujące programy na rzecz osób starszych:

- Program *Siedemdziesiąt Plus*, podzielony na kilka etapów. Jego głównym celem jest podniesienie jakości życia osób po ukończeniu 70. roku życia.
- Program *Słonecznik – wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych*. Adresatami programu są osoby starsze i niepełnosprawne wymagające wsparcia w formie usług opiekuńczych, które nie mają rodziny lub którym rodzina nie świadczy pomocy. Celami

⁴ Zarządzenie nr 433/2011 Prezydenta Miasta Katowice z 12 sierpnia 2011 r., zmieniające zarządzenie w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego MOPS. Zarządzenie weszło w życie 12 sierpnia 2011 r., w którym dodano § 7 ust. 2 pkt. 26 lit. f o treści: *opracowywania i koordynowania miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*.

⁵ Uchwała nr XXXIII/673/04 Rady Miasta Katowice z 22 listopada 2004 r., zmieniona uchwałami nr: XLIX/1025/05 z 7 listopada 2005 r., LX/1374/06 z 29 maja 2006 r., XXI/413/08 z 28 stycznia 2008 r. i nr LV/1135/10 z 22 marca 2010 r.

⁶ Art. 16b ustawy o pomocy społecznej został dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z 18 marca 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 440), zmieniającej ustawę o pomocy społecznej z dniem 3 maja 2011 r.

programu jest: utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych.

- Program *Radość życia – wszystko mogą*. Jego głównym celem jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, przez ich aktywizację w tworzeniu sposobów spędzania czasu wolnego.
- Program *Babcia, dziadek i ja*. Jego celem jest głównie wspieranie rodzin, w tym również zastępczych, w budowaniu więzi rodzinnych.
- Program *Bezpieczna Przystań*. Realizowany jest wspólnie z Komendą Miejską Policji w Katowicach. Adresami programu są mieszkańcy Katowic w grupie wiekowej „60+” i inne zainteresowane osoby. Cele programu to: wzrost poczucia bezpieczeństwa i świadomości o zagrożeniach, a także spadek liczby zdarzeń kryminalnych, których ofiarami są osoby starsze.

Coroczne oceny zasobów pomocy społecznej, w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, przygotowywane były zgodnie z wymogami określonymi w art. 16a ustawy o pomocy społecznej. Rekomendacje do oceny za 2014 r. zawierają zapis, iż *Wskazany jest dalszy rozwój działań ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb rosnącej liczby osób w wieku senioralnym, umożliwiających im pozostanie w środowisku zamieszkania. W sytuacji gdy konieczna staje się pomoc instytucjonalna, należy preferować (...) formy wsparcia dziennego, które powinny być wykorzystywane przed formami całodobowymi. W związku z rosnącymi potrzebami osób wymagających wsparcia w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej, wskazane jest zabezpieczenie zwiększonej liczby miejsc w tego rodzaju podmiotach.*

(akta kontroli str. 612-660, 1335-1423, 1731-1738, 1841-1848, 1956-1963)

6. Z pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania korzystały 1.423 osoby w 2012 r., 1.427 osób w 2013 r. oraz 1.422 w 2014 r. W latach 2012-2014 wydano w MOPS odpowiednio 466, 550 i 523 decyzje administracyjne przyznające te świadczenia. Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie usług opiekuńczych w 2012 r. otrzymały to świadczenie. W 2013 r. na 550 wydanych decyzji w dwóch przypadkach była ona odmowna. W 2014 r. na 523 wydane decyzje tylko jedna była odmowna.

Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano w 2012 r. 3.435,0 tys. zł, w 2013 r. 3.291,1 tys. zł, a w 2014 r. – 3.376,6 tys. zł. W okresie tym pomoc w formie usług opiekuńczych świadczyły trzy podmioty zewnętrzne⁷.

W 2012 r. zrealizowano 360,6 tys. godzin usług opiekuńczych, przy średnim koszcie jednej roboczogodziny w granicach od 8,95 zł do 10,42 zł. W 2013 r. zrealizowano natomiast 346,0 tys. godzin usług opiekuńczych, a średni koszt roboczogodziny wynosił od 8,94 zł do 10,62 zł. W 2014 r. liczba godzin wyniosła 342,7 tys., a średni koszt kształtował się w granicach od 9,27 zł do 10,65 zł. Średni miesięczny koszt tych usług, w przeliczeniu na jedną osobę, wyniósł w tych latach odpowiednio: 201 zł, 192 zł i 198 zł.

Szczegółowym badaniem objęto teczki 15 osób ubiegających się w latach 2012-2014 o przyznanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Wydanie decyzji przyznających usługi poprzedzono zgromadzeniem wymaganych dokumentów: wywiadów środowiskowych z zainteresowanymi (art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej) oraz innych wskazanych w wewnętrznych instrukcjach MOPS. Wysokość godzinowych stawek za usługi wyliczono zgodnie z obowiązującą w okresie objętym kontrolą uchwałą Rady Miasta Katowice⁸. Uzasadnienia zbadanych decyzji administracyjnych, wydanych w trybie Kpa, były jednak – zdaniem NIK – zbyt lakoniczne. Nie odnosiły się do indywidualnej sytuacji osoby objętej pomocą. W ich uzasadnieniu nie wskazywano w szczególności sposobu, w jaki obliczono odpłatność za roboczogodzinę usług dla danej osoby, a także nie podawano wysokości dochodu osoby, od którego odpłatność tę policzono. W niektórych decyzjach nie przywołano też ww. uchwały Rady Miasta Katowice. Zauważyć w związku

⁷ Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa z siedzibą w Katowicach, NZOZ Zespół Medyczno- Opiekuńczy Alicja Kluczna z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, Śląski Oddział Okręgowy PCK w Katowicach.

⁸ Uchwała nr LXI/1403/06 Rady Miasta Katowice z 26 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, zmieniona uchwałą nr XLVII/1077/14 z 26 lutego 2014 r.

z tym należy, że zgodnie z art. 107 § 3 Kpa⁹, uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

Szczegółowe badanie wszystkich 3 spraw z okresu objętego kontrolą, w których wydano decyzję odmawiającą przyznania usług opiekuńczych wykazało, że uzasadnienie decyzji oparto na wyczerpująco omówionych przesłankach merytorycznych, bez odwoływania się do sytuacji finansowej MOPS. Strony nie skorzystały z prawa zaskarżenia decyzji do organu wyższej instancji.

(akta kontroli str. 149- 530, 627-632, 696, 769-777, 1056-1161, 1731-1732, 1841-1842, 1956-1957)

7. Osoby starsze mogły korzystać z usług opiekuńczych świadczonych w jednym z dziewięciu dziennych domów pomocy na terenie Katowic, prowadzonych w okresie objętym kontrolą przez trzy podmioty zewnętrzne¹⁰ (w poszczególnych latach z tej formy pomocy skorzystało 910, 895 i 937 osób).

W latach 2012-2014 tę formę pomocy przyznano odpowiednio 78, 40 i 33 osobom. W 2012 r. wydano 5 decyzji odmownych, a w 2014 r. jedną taką decyzję. Odmowy przyznania usług opiekuńczych w dziennym domu pomocy wiązały się z brakiem wolnych miejsc, przy czym osoby ubiegające się o przyznanie usług informowane były o umieszczeniu ich na liście oczekujących.

Na realizację usług opiekuńczych w dziennym domu pomocy w 2012 r. wydatkowano 4.339,8 tys. zł. W 2013 r. wydano na ten cel 3.926,9 tys. zł, a w 2014 r. – 4.066,3 tys. zł.

Koszt osobodnia pobytu kształtował się odpowiednio od 19,95 zł do 28,84 zł we wszystkich latach objętych kontrolą. Średni miesięczny koszt tej formy pomocy w przeliczeniu na jedną osobę wyniósł w 2012 r. 397 zł, zmniejszając się w 2013 r. do 366 zł i 362 zł – w 2014 r.

Szczegółowym badaniem objęto teczkę 5 osób ubiegających się w latach 2012-2014 o przyznanie usług opiekuńczych w dziennym domu pomocy. Decyzje przyznające usługi poprzedzone zostały zgromadzeniem wymaganych dokumentów (wskazanych m.in. w instrukcjach wewnętrznych MOPS), uzupełnionych o wywiady środowiskowe, o których mowa art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Badanie jednej¹¹ sprawy odmownej wykazało, że uzasadnienie decyzji odmownej oparto na wyczerpująco omówionych przesłankach merytorycznych, bez odwoływania się do sytuacji finansowej MOPS. Strona nie skorzystała z prawa zaskarżenia decyzji do organu wyższej instancji.

(akta kontroli str. 735-768, 1162-1176, 1248-1258, 1731-1734, 1841-1843, 1956-1958, 2687-2693, 2707)

8. Na terenie Katowic funkcjonowały w okresie objętym kontrolą trzy mieszkania chronione, dysponujące 21 miejscami. Dwa mieszkania do 28 lutego 2013 r. i jedno do 30 czerwca 2013 r. prowadzone były przez podmiot zewnętrzny¹². Po wypowiedzeniu umów przez podmiot prowadzący stały się one jednostką organizacyjną MOPS. Z tej formy pomocy korzystało w 2012 r. 26 osób, a w latach 2013-2014 – 21 osób.

W latach 2012-2014 prawo pobytu w nich przyznano odpowiednio 6, jednej i 2 osobom starszym. W 2012 r. wydano jedną decyzję odmowną. Wydatki na tę formę pomocy wyniosły: w 2012 r. 479,1 tys. zł, w 2013 r. 438,5 tys. zł, a w 2014 r. – 587,0 tys. zł.

Miesięczny koszt pobytu jednej osoby wynosił w 2012 r. od 1.550 zł do 2.200 zł. W 2013 i 2014 r. miesięczny koszt pobytu kształtował się od 2.192 zł do 2.617 zł. Zwiększenie kosztów wiązało się z sukcesywnym zapelnieniem miejsc w mieszkaniach chronionych po przejściu ich przez MOPS w Katowicach.

Szczegółowym badaniem objęto teczkę 3¹³ osób ubiegających się w latach 2012-2014 o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym. Decyzje przyznające pomoc poprzedzono zgromadzeniem wymaganych dokumentów (wskazanych m.in. w instrukcjach wewnętrznych MOPS) i uzyskaniem wymaganych wywiadów środowiskowych, stosownie do wymogów określonych w art. 107

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.

¹⁰ Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA, Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa z siedzibą w Katowicach, Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka.

¹¹ W 2012 r. wydano 5 decyzji odmawiających przyznania usług opiekuńczych w dziennym domu pomocy. Kartoteki zostały zarchiwizowane.

¹² Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa z siedzibą w Katowicach.

¹³ W 2012 r. wydano 6 decyzji przyznających pobyt w mieszkaniu chronionym. Kartoteki zostały zarchiwizowane.

ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Wszystkie objęte badaniem decyzje administracyjne zostały wydane zgodnie z przepisami Kpa.

Szczegółowe badanie jednej sprawy, w której wydano decyzję odmowną w latach 2012-2014 wykazała, że jej uzasadnienie oparto na wyczerpująco omówionych przesłankach merytorycznych, bez odwoływania się do sytuacji finansowej MOPS. Strona nie skorzystała z prawa zaskarżenia decyzji do organu wyższej instancji.

(akta kontroli str. 696-734, 1425, 1177-1258, 1731-1734, 1841-1844, 1956-1959)

9. Na terenie Katowic funkcjonował w okresie objętym kontrolą jeden rodzinny dom pomocy, dysponujący 8 miejscami i prowadzony przez podmiot zewnętrzny (osobę fizyczną)¹⁴. Z tej formy pomocy korzystało w 2012 r. 9 osób, a w latach 2013-2014 8 osób.

W latach 2012-2014 skierowano do niego 2 osoby starsze (po jednej osobie w 2012 i 2014 r.). W 2012 r. i 2014 r. wydano po jednej decyzji odmownej. Na pobyt w rodzinnym domu pomocy wydatkowano: w 2012 r. 220,2 tys. zł, w 2013 r. 235,2 tys. zł, a w 2014 r. – 228,3 tys. zł.

Miesięczny koszt pobytu jednej osoby wyniósł w 2012 r. 2.300 zł, natomiast w latach 2013-2014 – 2.450 zł.

Szczegółowym badaniem objęto teczki 2 osób ubiegających się w latach 2012-2014 o skierowanie do rodzinnego domu pomocy (całość próby). Wydanie decyzji przyznających pomoc poprzedzono zgromadzeniem wymaganych dokumentów (wskazanych m.in. w instrukcjach wewnętrznych MOPS), uzupełnionych o wywiady środowiskowe, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Decyzje zostały wydane zgodnie z przepisami Kpa.

Kontrola 2 spraw odmownych (całość próby) wykazała, że uzasadnienie decyzji oparto wyłącznie na wyczerpująco omówionych przesłankach merytorycznych, bez odwoływania się do sytuacji finansowej MOPS. Strona nie skorzystała z prawa zaskarżenia decyzji do organu wyższej instancji.

(akta kontroli str. 207-253, 778-780, 1731-1735, 1841-1845, 1956-1960)

10. W 2012 r. Ośrodek wydał 16 decyzji w sprawie częściowego i 49 w sprawie całkowitego zwolnienia z opłat za usługi opiekuńcze. W 2013 r. wydano odpowiednio 16 i 52 takie decyzje, natomiast w 2014 r. 19 i 53 decyzje (w każdym roku decyzje dotyczące częściowego zwolnienia z opłat stanowiły 1%, a dotyczące całkowitego zwolnienia z opłat – 3% ogółu wydanych decyzji). Częściowe (całkowite) zwolnienie z opłat uzasadniały: trudna sytuacja zdrowotna osoby korzystającej z usługi (wydatki na leki bądź na leczenie), wydatki mieszkaniowe (wydatki na opał w sezonie zimowym).

Stan zaległości w opłatach wynosił odpowiednio w latach 2012-2014 215 tys. zł, 202,6 tys. zł i 154,8 tys. zł i miał tendencję spadkową. Wysokość kwot wyegzekwowanych wyniosła 22,4 tys. zł; 32,6 tys. zł i 60,6 tys. zł i wykazywała tendencję rosnącą.

W każdym przypadku Ośrodek dochodził roszczeń z tytułu zaległości w opłatach. W tym celu wystawiano upomnienia, wezwania lub pisma informujące o powstałych niedopłatach. Jeżeli te formy powiadomień nie odnosiły skutku, Ośrodek wystawiał tytuły wykonawcze.

W szczególnych przypadkach, gdy żądanie zwrotu wydatków za udzielone świadczenia stanowiłoby nadmierne obciążenia i niweczyłoby skutki udzielonej pomocy, MOPS odstępował od żądania zwrotu należności. W latach 2012-2014 kwota odstąpienia żądania zwrotu należności dla usług opiekuńczych miała tendencję spadkową i wynosiła odpowiednio 10,8 tys. zł; 5,5 tys. zł i 2,2 tys. zł. Przyczynami odstąpienia były: trudna sytuacja życiowa i materialna świadczeniobiorcy (niski dochód), przewlekła choroba, niepełnosprawność w znacznym stopniu.

(akta kontroli str. 694, 1033-1055)

11. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej oraz zakup usług opiekuńczych w mieszkaniach chronionych, zlecane było przez MOPS podmiotom zewnętrznym. Wykonawców usług wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych. Przy zamówieniach jako główne kryterium przyjęto cenę oraz doświadczenie wykonawcy (w przetargu na prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej dodatkowym kryterium było innowacyjne działania).

(akta kontroli str. 2076-2578, 2673-2683)

¹⁴ Pani Joanna Lyska zamieszkała w Katowicach.

Umowy na usługi opiekuńcze zawarte zostały z trzema podmiotami na okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r.

Ocena wykonania zakontraktowanych zadań odbywała się wielopoziomowo. W dokumentacji przetargowej na wyłonienie wykonawcy usług znajdują się m.in. dokumenty potwierdzające kompetencje pracowników, którzy mają świadczyć usługi pielęgnacyjne. Pracownicy socjalni odwiedzający podopiecznych pytali ich o jakość usług i sporządzali na ten temat notatki służbowe (m.in. niezapowiedziane kontrole w dniach wolnych od pracy i w godzinach, w których opiekunka winna świadczyć usługi w danym środowisku). Ponadto przeprowadzano kompleksowe kontrole w podmiotach świadczących usługi opiekuńcze. W latach 2012-2014 przeprowadzono odpowiednio 9, 12 i 9 kontroli. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie: braku wszystkich podpisów podopiecznego na karcie świadczonych usług, nieprawidłowo podliczonych godzin pracy na karcie, nakładających się godzin pracy jednej opiekunki u różnych podopiecznych. W związku z tym MOPS wydał wykonawcom usług zalecenia dotyczące zwrotu kwot za nieprawidłowo rozliczone godziny usług oraz zalecenia do bieżącego stosowania, w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Opiekunowie rozliczali się ze swojej pracy w formie karty świadczenia usług za dany miesiąc, w której data dzienna i liczba przeprowadzanych godzin potwierdzane były przez podopiecznego. Z kolei podmiot realizujący usługi rozliczał się z ich wykonania w formie miesięcznych zestawień za usługi wraz z oświadczeniami podopiecznych. Dokumenty te stanowiły załączniki do wystawianego rachunku dla MOPS.

Nie stwierdzono, aby osoby świadczące usługi jako opiekunki były jednocześnie pracownikami tutejszego Ośrodka.

(akta kontroli str. 671, 913-983, 1262-1263, 1272-1284, 2431-2502, 2511-2535)

Umowy na prowadzenie dziewięciu dziennych domów pomocy społecznej zawarte zostały na okres od 1 września 2011 r. do 31 marca 2014 r., a następnie na okres od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2017 r. z trzema podmiotami.

W latach 2012-2014 MOP przeprowadził odpowiednio 8, 7 i 8 kontroli w dziennych domach pomocy społecznej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie: niezgodności między harmonogramem a realizowanymi zajęciami, braku kartotek osób korzystających z konsultacji indywidualnych, niezatrudnianiu kucharza w odpowiednim wymiarze czasu pracy. W związku z tym MOPS wydał wykonawcom usług zalecenia dotyczące zatrudnienia właściwej kadry oraz zalecenia do bieżącego stosowania, dotyczące wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Wykonawca składał comiesięczne rozliczenie za realizowane usługi. Rozliczenie zawierało imienną listę obecności osób korzystających z usług, potwierdzoną podpisami odbiorców. Dokument ten stanowił załącznik do wystawianego rachunku dla MOPS.

(akta kontroli str. 1260-1261, 1285-1328, 2076-2160, 2282-2288, 2308-2314, 2340-2346, 2358-2364)

Umowy na świadczenie usług opiekuńczych w trzech mieszkaniach chronionych na terenie Katowic zawarte zostały na okres od 1 marca 2011 r. do 28 lutego 2014 r. z jednym podmiotem. Umowy zostały wypowiedziane przez wykonawcę do 28 lutego 2013 r. (dwa mieszkania) i 30 czerwca 2013 r. (jedno mieszkanie). W związku z rozwiązaniem umów mieszkania te stały się jednostkami organizacyjnymi Ośrodka.

W 2012 r. i 2013 r. przeprowadzono po jednej kontroli w dwóch z ww. mieszkań. Stwierdzono zatrudnianie na stanowisku terapeuty zajęciowego osoby nieposiadającej wymaganych kwalifikacji. W związku z tym wykonawca poinformował, że pracownik uzupełni brakujące kwalifikacje.

Wykonawca składał comiesięczne rozliczenie za realizowane usługi. Rozliczenie zawierało imienną listę obecności osób korzystających z usług, potwierdzoną podpisami odbiorców. Dokument ten stanowił załącznik do wystawianego rachunku dla MOPS.

(akta kontroli str. 1259, 1264-1271, 1329-1334, 1425, 2161-2188)

Na terenie Katowic funkcjonował w okresie objętym kontrolą Rodzinny Dom Pomocy, prowadzony przez osobę fizyczną. Na zawarcie umowy między Ośrodkiem a osobą prowadzącą ww. dom zgodę wyraził Wiceprezydent Miasta Katowice. Na podstawie umowy nr DP.81363/1/2009 z 2 listopada 2009 r., MOPS zlecił tej osobie świadczenie całodobowych usług bytowych i opiekuńczych dla 6 osób wymagających z powodu wieku kompleksowej opieki. Umowa została zawarta na czas określony od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r.¹⁵ Następnie, na podstawie umowy nr

¹⁵ Od 1 stycznia 2011 r. Rodzinny Dom Pomocy dysponuje 8 miejscami.

DP.8238.58.7.2012 z 14 listopada 2012 r., MOPS zlecił świadczenie całodobowych usług bytowych i opiekuńczych dla 8 osób wymagających wsparcia z powodu wieku i niepełnosprawności. Umowę zawarto na czas określony od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.

W okresie objętym kontrolą (lata 2012-2014) MOPS regularnie, co pół roku kontrolował działalność Rodzinnego Domu Pomocy. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w związku z czym zalecenia pokontrolne nie były wydawane.

(akta kontroli str. 1427-1435, 2579-2655, 2684-2685)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Projekt nowej *Strategii rozwiązywania problemów społecznych* zawiera wprawdzie elementy wskazane w art. 16b ustawy o pomocy społecznej, jednakże brak w niej jest powiązania działań ze wskaźnikami ich realizacji. Dokument nie określa też w sposób jednoznaczny, który podmiot powinien dokonywać ewaluacji realizacji strategii.

Uzasadnienie decyzji przyznających usług opiekuńcze były lakoniczne i nie odnosiły się do indywidualnej sytuacji osoby objętej pomocą. W szczególności w uzasadnieniu nie wskazywano sposobu w jaki obliczana była odpłatność za roboczo godzinę usług dla danej osoby ani nie podawano dochodu osoby, od którego liczona była odpłatność. Ponadto niektóre decyzje nie zawierały przywołania podstawy prawnej: uchwały Rady Miasta Katowice w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w zbadanym zakresie. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na tę działalność.

2. Prawdliwość kierowania osób do domów pomocy społecznej i finansowania ich pobytu

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2012 -2013 na terenie Katowic funkcjonowały dwa miejskie domy pomocy społecznej (DPS „Przystań” i DPS „Zacisze”) dysponujące odpowiednio 88 i 98 miejscami. W dniu 15 kwietnia 2014 r. na terenie miasta został otwarty kolejny, nowy dom pomocy społecznej „Senior Residence”, prowadzony przez Fundację Laurentius z siedzibą w Olsztynie. Dom ten w szczególności przeznaczony jest dla osób z demencją starczą i chorobą Alzheimera. Obiekt dysponuje 97 miejscami dla osób w podeszłym wieku, w tym 55 miejsc przewidziano dla mieszkańców Katowic, a pozostałe 42 miejsca dla osób z innych gmin (na podstawie umowy z 28 marca 2014 r., zawartej między Miastem Katowice a ww. Fundacją).

(akta kontroli str. 1731-1735, 1841-1845, 1956-1963, 2656-2672, 2686)

W domach pomocy społecznej na terenie Katowic przebywało na koniec 2012 r. 185 osób, przy czym 56 osób trafiło tam w 2012 r. Na koniec 2013 r. przebywało w tych domach 186 osób, przy czym 28 osób trafiło tam w 2013 r. Na koniec 2014 r. w domach pomocy przebywało 246 pensjonariuszy, przy czym 116 trafiło tam w 2014 r. Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie Katowic wynosił w latach 2012-2013 około 41-42 miesięcy. W 2014 r. średni czas oczekiwania wzrósł do około 51 miesięcy. Tendencja do wydłużania czasu oczekiwania wynikała z silnej więzi emocjonalnej mieszkańców Katowic z ich rodzinnym miastem, przez co mimo oferowania miejsc w domach położonych poza Katowicami, w których czas oczekiwania na przyjęcie jest znacznie krótszy, podtrzymywali oni wnioski o przyznanie mmiejsc w DPS na terenie Katowic.

(akta kontroli str. 1731-1738, 1841-1848, 1956-1963)

2. W 2012-2014 wydatki za pobyt mieszkańców w DPS wyniosły odpowiednio: 8.839,5 tys. zł, 11.071,5 tys. zł i 12.549,6 tys. zł. Średni miesięczny koszt tej formy pomocy w przeliczeniu na jedną osobę wyniósł w 2012 r. 1.491 zł, a następnie wzrósł do 1.659 zł w 2013 r. i 1.720 zł – w 2014 r.

(akta kontroli str. 781-841, 1731-1735, 1841-1845, 1956-1960)

3. W 2012 r. Ośrodek prowadził 446 spraw dotyczących skierowania do domów pomocy społecznej, w 2013 r. takich postępowań prowadzono 450, a w 2014 r. – 410. W 2012 r. wydano 395 decyzji pozytywnych. W 2013 r. takich decyzji było 377, a w 2014 r. – 337. W latach 2012-2014 MOPS wydał odpowiednio cztery, osiem i trzy decyzje odmowne.

(akta kontroli str. 530, 1731-1735, 1841-1845, 1956-1960)

4. Szczegółowym badaniem objęto 30 spraw dotyczących przyznania skierowania do DPS w latach 2012-2014, które obejmowały: 25 podopiecznych umieszczonych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz 5 podopiecznych oczekujących na przyjęcie do DPS. Stwierdzono m.in., że:

- a) Przyjmowane do rozpatrzenia wnioski spełniały warunki pod względem formalnym (nie stwierdzono wniosków niespełniających warunków, określonych w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej¹⁶).
- b) Dla każdej sprawy objętej badaniem przeprowadzono wywiad środowiskowy (§ 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej).
- c) Decyzje administracyjne wydano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Spełniały one wymogi określone przepisami Kpa, wnioski w sprawie skierowania zawierały wszystkie wymagane dokumenty, prawidłowo wyliczono dochód przypadający na jedną osobę i w każdym przypadku przeprowadzono, w terminie nie przekraczającym 14 dni od zgłoszenia, wywiad środowiskowy (art. 107 ustawy o pomocy społecznej i § 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego¹⁷). Z analizy wszystkich 25 teczek osób korzystających ze stałych form pomocy, które trafiły do DPS w latach 2012-2014 wynika, że wywiady środowiskowe aktualizowano nie rzadziej niż 6 miesięcy¹⁸. Wynikało to z praktyki Ośrodka, polegającej na występowaniu do DPS o zaktualizowanie tych wywiadów w przypadkach waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, zmian w wysokości zasiłków stałych i kosztów pobytu. Jednocześnie, gdy nastąpiły zmiany sytuacji materialnej i rodzinnej pensjonariusza, placówka z własnej inicjatywy przesyłała aktualizację wywiadu.
- d) W decyzjach zmieniających decyzje ostateczne, w części dotyczącej płatności za pobyt w DPS, uwzględniono przepisy art. 107 ustawy o pomocy społecznej¹⁹, a ustalenia faktyczne i prawne odnosiły się do zastosowanych przepisów prawa materialnego, dotyczących wymiaru odpłatności ponoszonej przez podopiecznego. W podstawie prawnej decyzji zmieniających odpłatność za pobyt, decyzji kierujących i ustalających odpłatność, przywoływano właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej, których treść się nie wyklucza i jednocześnie odnoszą się do indywidualnej sytuacji wnioskodawcy. Zawierały one również zapis dotyczący o obowiązku poinformowania Ośrodka o każdej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej wnioskodawcy. Zbadane decyzje zawierały także prawidłowe pouczenie o przysługującym trybie odwoławczym.
- e) Decyzje poprzedzono analizą wniosku, pod kątem spełnienia kryteriów, których opis przedstawiono w treści uzasadnienia zawartego w każdej decyzji. W przypadku objętych badaniem 40 postępowań w sprawie skierowania osób starszych do DPS, zachowane zostały terminy, o których mowa w art. 35 i art. 36 Kpa (nie przekraczano 30 dniowego terminu wydania decyzji licząc od daty sporządzenia wniosku).
- f) Wysokość opłat dla osób skierowanych do domów pomocy społecznej została określona na podstawie art. 59, 61 i 62 ustawy o pomocy społecznej; nie stwierdzono przypadków rezygnacji osób ze skierowania do DPS, po ustaleniu tej opłaty.
- g) Nie stwierdzono decyzji wydawanych w sprawie częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat.
- h) W przypadku braku wolnych miejsc w DPS przestrzegano kolejności skierowań (np. według listy oczekujących – w praktyce rejestru prowadzonego w Ośrodku w formie elektronicznej). W przypadkach, gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w DPS danego typu, zlokalizowanym najbliższym miejscu zamieszkania osoby kierowanej, wynosił ponad 3 miesiące, co oznaczało brak możliwości zrealizowania dyspozycji określonej w art. 54 ust. 2a ustawy, osoby te kierowano, na ich wniosek lub z przyczyn niecierpiących zwłoki, do DPS tego samego typu, zlokalizowanego jak najbliższym miejscu zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie był krótszy niż 3 miesiące.
- i) Wszystkie decyzje administracyjne zostały wydane na podstawie Kpa. NIK zwraca jednak uwagę że uzasadnienia decyzji były zbyt lakoniczne i nie odnosiły się do indywidualnej sy-

¹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 964.

¹⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 712.

¹⁸ Art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Dla osób korzystających ze stałych form pomocy, aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

¹⁹ Art. 107 ustawy o pomocy społecznej dotyczy rodzinnego wywiadu środowiskowego, który przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

tuacji osoby objętej pomocą. W szczególności w uzasadnieniu nie wskazywano sposobu w jaki obliczana była wysokość odpłatności zapobyt w DPS dla danej osoby ani nie podawano dochodu osoby, od którego liczona była odpłatność. Tymczasem, zgodnie z art. 107 § 3 Kpa, uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

(akta kontroli str. 668-670, 672-693, 2024-2075, 2708-2731)

5. W przypadku 10 zbadanych decyzji administracyjnych w których odmówiono skierowania do DPS, w latach 2012-2014 wydanie odmownej decyzji poprzedzono analizą wniosków, zwłaszcza pod kątem spełnienia kryteriów. Nie stwierdzono występowania przypadków braku pomocy z pobudek czysto ekonomicznych (brak środków na udzielenie pomocy). Osobom, które nie uzyskały skierowania do DPS, proponowano korzystanie z usług opiekuńczych – w przypadku osób które nie korzystały dotychczas z tej formu pomocy lub zwiększenie godzin usług opiekuńczych dla osób, które z takich usług do tej pory korzystały. W jednym zbadanym przypadku, decyzja odmowna została zaskarżona do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (decyzja odmowna została utrzymana w mocy).

(akta kontroli str. 668-670, 672-693, 2024-2075, 2708-2731)

6. W 2012 r. Ośrodek wydał 20 decyzji w sprawie częściowego zwolnienia z opłat za pobyt w DPS i jedną decyzji w sprawie całkowitego zwolnienia (stanowiło to 5% wydanych decyzji). W 2013 r. wydano 31 decyzji w sprawie częściowego zwolnienia z opłat za usługi opiekuńcze i cztery decyzje w sprawie całkowitego zwolnienia (8% wydanych decyzji). W 2014 r. wielkości te wynosiły odpowiednio 25 decyzji i 3 decyzje (7% wydanych decyzji). Częściowe (całkowite) zwolnienie z opłat za wspomniane usługi uzasadniały: wydatki na leki bądź pieluchomajtki ze 100% odpłatnością, a także spłata zaciągniętych zobowiązań, w tym komorniczych, powstałych przed umieszczeniem osoby w DPS.

Zaległości w opłatach wynosiły odpowiednio 75,1 tys. zł, 65 tys. zł i 61,6 tys. zł i charakteryzowały się tendencją malejącą. Z kolei wysokość kwot wyegzekwowanych wyniosła odpowiednio 4,6 tys. zł; 4,8 tys. zł i 7 tys. zł i wykazywała tendencję wzrostową.

W każdym przypadku Ośrodek dochodził roszczeń z tytułu zaległości w opłatach. W tym celu wystawiano upomnienia, wezwania lub pisma informujące o powstałych niedopłatach. W przypadku, gdy te formy powiadomień nie odnosiły skutku, Ośrodek wystawiał tytuły wykonawcze.

W latach 2012-2014 MOPS wydał 81 decyzji o odstąpieniu od żądania zwrotu należności od 81 osób na sumę 32,0 tys. zł, których uzasadnieniem była ciężka sytuacja zdrowotna i materialna osób objętych pomocą.

(akta kontroli str. 694, 1033-1055)

7. W 2012 r. w MOPS miała miejsce jedna kontrola doraźna, której zakres dotyczył kierowania osób starszych do domów pomocy społecznej (w 2012 r.). Kontrola przeprowadzona została przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, w związku z czym nie formułowano zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 870-897)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK²⁰, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie, w uzgodnieniu z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, działań w celu uzupełnienia obecnie opracowywanej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2015-2025*, przez powiązanie działań ze wskaźnikami ich realizacji.

²⁰ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1096).

2. Podjęcie, w uzgodnieniu z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, działań w celu jednoznacznego wskazania w ww. *Strategii* podmiotu odpowiedzialnego za dokonywanie ewaluacji realizacji strategii.
3. Wydawanie decyzji administracyjnych zawierających szczegółowe uzasadnienie, stosownie do wymogów określonych w art. 107 § 3 Kpa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowiceu, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowiceu przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 12 sierpnia 2015 r.

Kontroler:
St. inspektor kontroli państwowej

Piotr Narel

Dyrektor
Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

z up. Andrzej Lewiński
wicedyrektor